

Oslo VO Sinsen 2016

Det er tanken som teller!

Verktøy for å lære å tenke smart

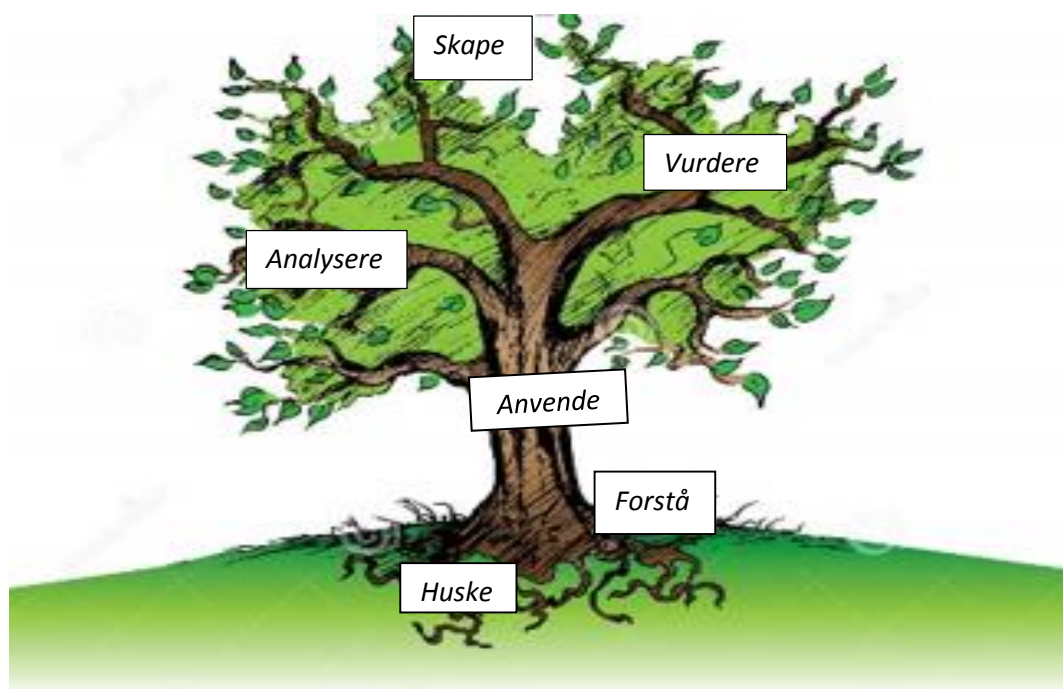

**"Poitot," I said. "I have been thinking."
"An admirable exercise my friend. Continue it."**

Agatha Christie, *Peril at End House*

Innholdsfortegnelse

Innledning	3
David Hyerles 8 tenkekart	5
Å sammenlikne i tenkekart, et eksempel	7
Å stille spørsmål	8
Å lese med BISON-blikk	11
Gruppearbeid med lesestrategier	13
Lesedagbok	14
Undersøkelse om bruk av lesestrategier	15
Planlegging av muntlig presentasjon, kriterier	16
Forberedelser til skriving av tekst	17
Bindeord til bruk i ulike sammenhenger:	18
Skrivestillas til bruk på skriftlige prøver	19
Å ordne i rekkefølge, flykart til planlegging av egen tekst	20
Elevens vurdering av lærers tilbakemelding	21
Hva vil det si å kunne et ord. Eksempeloppgave om ordkunnskap	22
Logg	23

Tenketreet

Oslo VO Sinsen har i dette heftet samlet undervisningsarbeid på egen skole, supplert med gode ideer fra diverse eksterne skoleringer og deltakelse i et to-årig Nordplusprosjekt om begrepsutvikling hos voksne minoritesspråklige elever. Vi ønsker å bidra med eksempler på arbeidsmåter som bygger på sammenhenger mellom tidligere kunnskap og utvikling av nye ord/begrep/ny kunnskap, som synliggjør elevers tenking, fremmer refleksjon og gir dybdelæring. Betydningen av å aktivere elevers førkunnskaper har stor betydning for elevers læring.

Å skape gode læringsprosesser er enhver læreres mål. Ludvigsenutvalget som står bak *Elevenes læring i fremtidens skole* (NOU 2014:7) framhever fire kompetanseområder som særlig viktige: fagspesifikk kompetanse (dybdelære), kompetanse i å lære, kompetanse i å kommunisere, samhandle og delta og kompetanse i å utforske og skape.

Oslo VO Sinsen har hatt fokus på *kompetanse i å lære* og har særlig jobbet med læringsstrategier. Læringsstrategier handler om hvilke redskaper vi benytter oss av når vi skal lære noe. Disse brukes for å aktivere den enkeltes bakgrunnskunnskaper, dette vil forsterke innlæringen og organiserer kunnskap på en oversiktlig måte, noe som gir økt læringsutbytte.

Oslo VO Sinsen har som mål:

- å gi elevene en rekke redskaper, strategier og kunnskaper om når de bør bruke ulike strategier
- å oppøve elevers ferdigheter slik at de kan velge de strategiene som er hensiktsmessig i innlæringen og å bli bevisst sine egne tenkeprosesser

Vi ønsker elever som er metakognitive, dvs. elever som:

- vet hva de skal lære
- vet om de forstår
- vet hva de ikke forstår
- vet hva de skal gjøre for å forstå

Dybdelæring betyr:

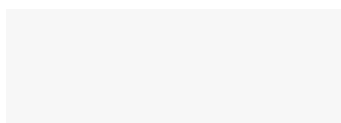
- å beherske sentrale deler i fagene bedre
- å forstå begreper, metoder og sammenhenger
- å analysere, løse problemer og reflektere over egen læring for å konstruere en varig forståelse
- å lære noe grundig og med god forståelse forutsetter aktiv deltakelse i egne læringsprosesser, bruk av læringsstrategier og evne til å vurdere egen mestring og fremgang

Vi "vet" hva elevene bør gjøre:

- relatere nye ideer og begreper til tidligere kunnskap og erfaringer
- organisere egen kunnskap i begrepssystemer som henger sammen, se etter mønstre
- vurdere nye ideer og knytte dem til konklusjoner
- forstå hvordan kunnskap blir til gjennom dialog og vurdere logikken i et argument kritisk
- reflektere over sin egen forståelse og sin egen læringsprosess

Hvordan gjør vi dette? Tre hovedveier:

- tenkeprosesser
- gode læringsvaner
- spørsmål til undring og utforsking

David Hyerles 8 tenkekart

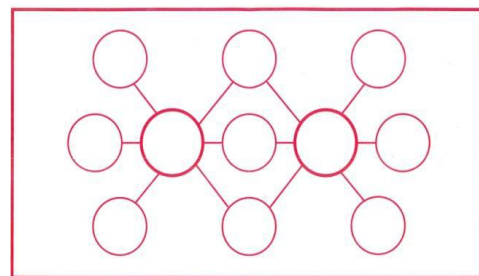
Thinking Schools International startet i 2005 arbeidet med begrepslæring ved bruk av tenkekart. I dag er 55 skoler i Storbritannia godkjente tenkende skoler og mer enn 100 skoler får en 3-årig opplæring. Skoler i USA, Etiopia, Malaysia, Sør-Afrika, Litauen, Asia, India, Egypt og Norge bruker tenkekart.

Åtte tenkekart representerer åtte kognitive tenkemåter. Ved bruk av tenkekartene lærer elevene å *idémyldre*, å *beskrive*, å *sammenligne*, å *sortere*, å *se helhet – deler*, å *ordne i rekkefølge*, å *se årsak-virkning*, å *se sammenhenger*.

Tenkekartene kan brukes i alle fag og forslag til temaer vi til nå har brukt på Oslo Voksenopplæring Sinsen er tatt med.

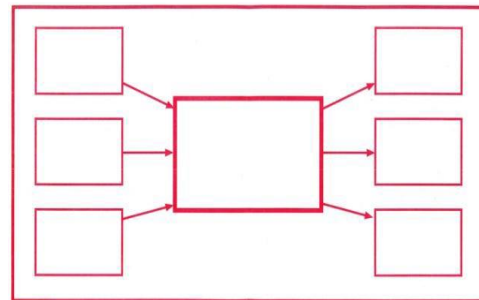
Å sammenligne

- Litterære personer
- Folkegrupper/kulturer
- Temaer
- Ideologier/ideer
- Historiske hendelser
- Religioner
- Fotosyntese/respirasjon
- Bok/film
- Fysisk/psykisk helse

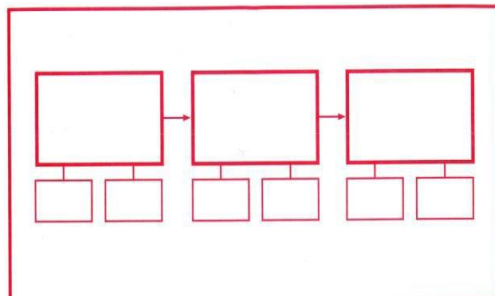
Å se årsak/virkning

- Vulkanutbrudd
- Bilkollisjon
- En anderledes person
- Forurensing
- Historiske hendelser
- Skattelettelser
- Engelske ord i norsk språk
- Likestilling
- Flyktningestrømmen til Europa

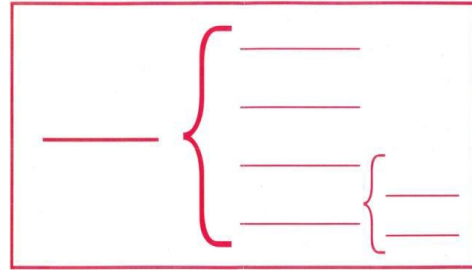
Å ordne i rekkefølge

- Sykdomsforløp
- Litterære perioder
- Språkhistoriske reformer
- Min drømmedag
- Tall
- Handlingen i en tekst
- Disposisjon/form

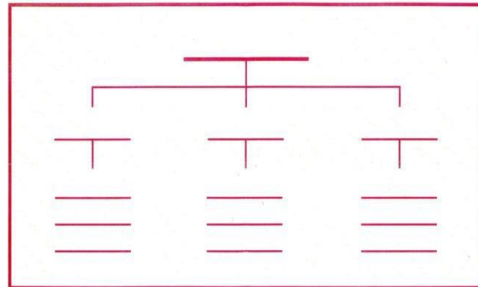
Å se helhet/deler

- Kroppen
- En blomst
- Land/fylker/kommuner
- Vokabular

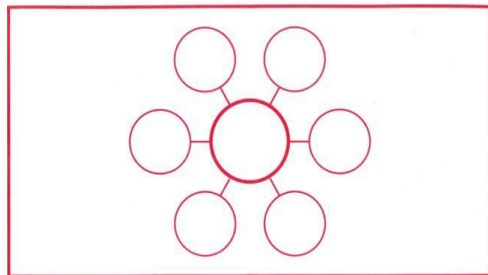
Å sortere

- Medisiner
- Musikkinstrumenter
- Sportsgrener
- Bygninger
- Dyr
- Klær
- Trær
- Ordklasser
- Fornybar energi
- Retorikk
- Dialekter

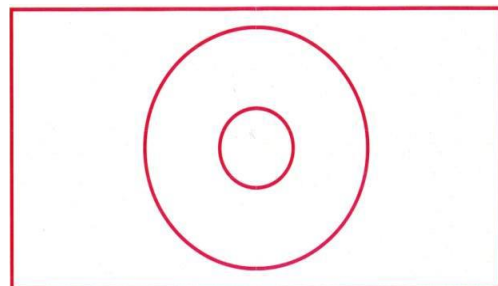
Å beskrive

- Personer
- Ting
- Ideer
- Steder
- Temaer
- Bilder

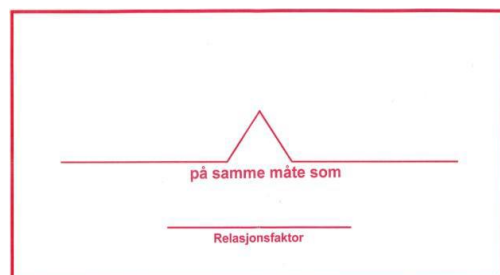
Å idémyldre

- Temaer
- Personer
- Ting
- Ideer
- Tall

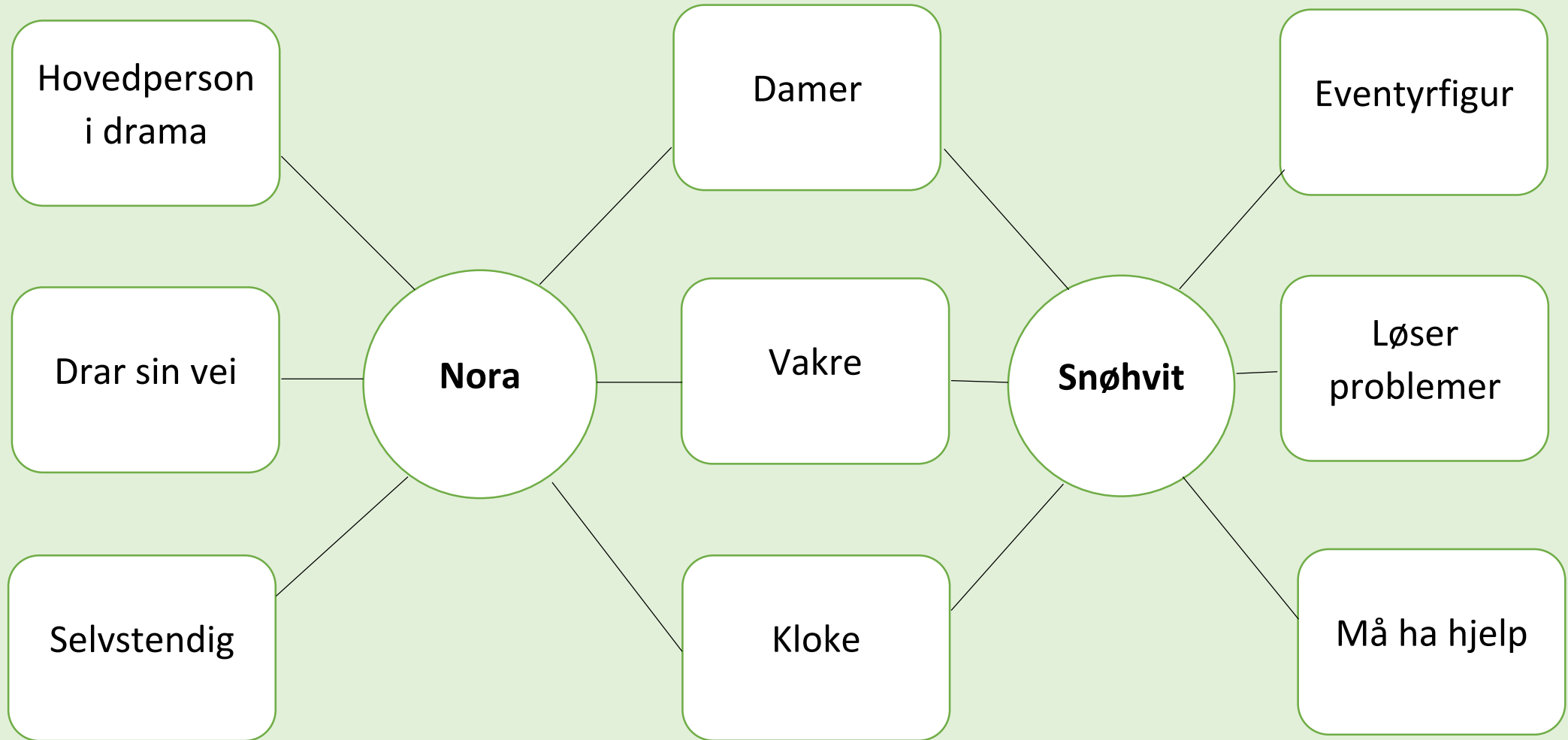

Å se sammenhenger

- Hjerte/kjærlighet
- Due/fred
- Historier

Sammenlikne to litterære hovedpersoner

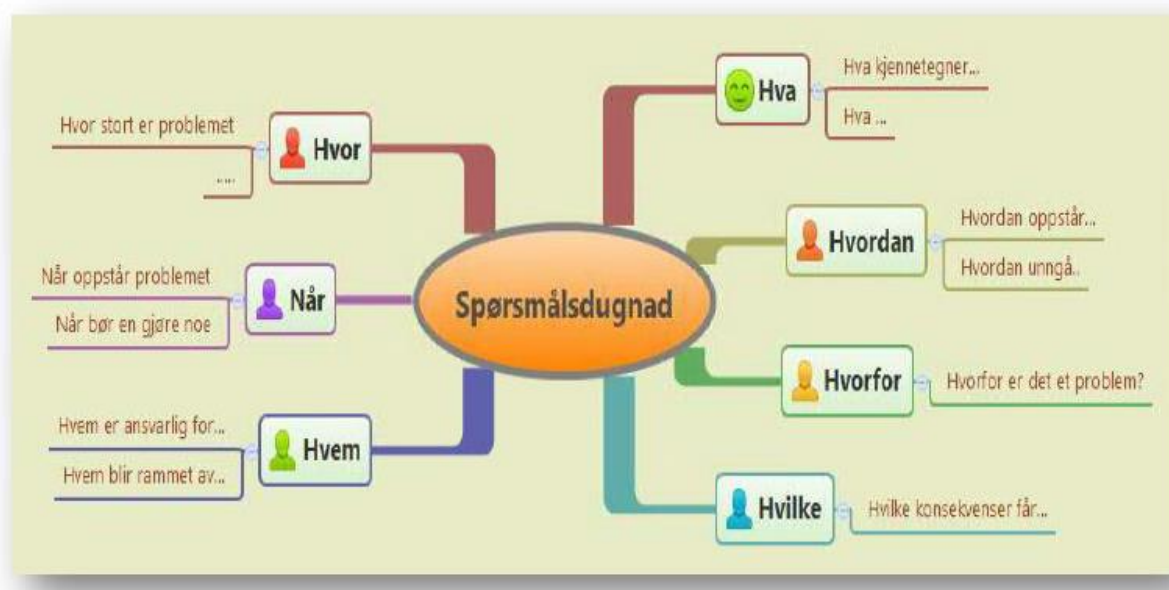
Å stille spørsmål – spørsmålsdugnad – les med fokus på spørreord

Dette er en føraktiveringsmetode der elevene skal bli nysgjerrige på hva et emne kan handle om. Elevene arbeider i par/mindre grupper. Utgangspunktet er de vanlige spørreordene: hva, hvordan, hvorfor, hvilke, hvem, når, hvor.

Hvert par/hver gruppe får tildelt hvert sitt spørreord, eventuelt to hvis elevgruppene er små. På den måten unngår man at alle lager like spørsmål. Spørsmålene kan skrives på post-it lapper, disse kan brukes ved oppsummeringen. Elevene får ca. 5 minutter til å arbeide med spørsmål til emnet eller så lenge du ser at de ulike gruppene er aktive. Lærer går rundt og veileder – alle ideer skal aksepteres.

Spørsmålene gjennomgås deretter i plenum, post-it lappene settes opp – gjerne i form av et tenkekart, noe som gir en visuell oversikt over hele emnet. Start alltid med "Hva-gruppen" da det ofte er lettere å finne på flere "hva-spørsmål" enn "hvem-spørsmål". Gjennom denne spørsmålsdugnad får man belyst emnet fra elevenes synsvinkel. Dette kan gi læreren ide om hvilket nivå opplæringen bør legges på.

Eksempel på oppsummering av spørsmål:

Etter modell fra Espen Schønfeldt m.fl. *Tilpasset opplæring i klasserommet*

Les med fokus på spørreord

Elevene sitter i grupper. Hver elev får et kort med ett spørreord, har dette som fokus for lesingen. Når teksten er lest ferdig, forteller hver elev, med utgangspunkt i sitt spørreord. Bruk de ulike spørreordene til å differensiere. (F. eks spørreordet *når* er enklere enn *hvorfor*).

Hvem?	Hva?	Når?
Hvor?	Hvorfor?	Hvordan?

De gode spørsmålene - Spørsmålsmatrise: Viser hvordan spørsmål kan fremme tenking

lavere

høyere

	Er (gjør?)	Gjorde	Kan	Ville	Vil	Kunne
Hva						
Hvor/når						
Hvilken/ hvilke						
Hvem						
Hvorfor						
Hvordan						

høyere

Bronse	Sølv	Gull
--------	------	------

"Snu klassen på hodet" - få elevene til å stille spørsmål til deg - fordi:

- Det er langt lettere for elevene å stille spørsmål til deg, enn det er å få elevene til å svare på dine spørsmål
- Det er langt lettere for deg å gi positive tilbakemeldinger på gode spørsmål enn ved feil svar
- Når elevene stiller spørsmål, vil de ofte finne ut hva de faktisk kan om emnet
- Når du får klassen til å stille spørsmål til deg, blir de bevisste sine skjulte kunnskaper

Spørsmål som viderefører Blooms taksonomi

Tanke- og spørsmålsnivå		Beskrivelse	Tankespråk		Spørsmålsstartere
Komplekse spørsmål	Skape	Kombinere forskjellig informasjon for å skape noe nytt	Oppfinne Utforme Forbedre	Framstille Utarbeide Konstruere	Hvordan kunne vi utforme ...? Kunne vi tilføye ...? Hva ville skje hvis ...?
	Vurdere	Bedømme og vurdere for å konkludere	Rangere Vurdere Bestemme	Konkludere Bedømme Kontrollere	Hva mener du om ...? Hvorfor foretrekker du dette? Hva er beste ...?
	Analysere	Dele opp for å undersøke nærmere og forstå sammenhenger	Sammenligne Klassifisere Undersøke	Stille opp som motsetninger Ordne i grupper /Prioritere Analysere	Hvordan er de like / forskjellige? Hvordan fungerer ...? Hva er beviset for at ...?
	Anvende	Anvende kunnskapen i en ny situasjon eller ny erfaring	Vise Anvende Illustrere	Bruke Konstruere	Hvilke andre eksempler kan du vise av dette?
Enkle spørsmål	Forstå	Omformulere og forklare for å vise forståelse	Reformulere Fortolke Oppsummere	Gjøre rede for Oversette Trekke slutninger	Hva betyr dette? Hva er poenget? Kan du forklare ...?
	Huske	Huske fakta og gjenkjenne	Gjenta Huske Liste opp	Navngi Si / erklære Telle	Hvem ...? Hva... Hvor ...? Når ...? Hvilken ...?

Å lese med BISON-blikk

Tips til aktiviteter du kan bruke i arbeidet med en tekst

BISON er en lesestrategi som gjør at vi lettere kan forstå innholdet i en tekst. Leseren får et overblikk over teksten, får aktivert bakgrunnskunnskap og er "påkoblet" før selve leseaktiviteten begynner. Gjennom å bruke BISON-blikk kan eleven få oversikt over teksten som grunnlag for å gå dypere inn i den. I enkelte tekster vil bare noen av BISON-bokstavene være aktuelle.

Hver bokstav i ordet BISON står for noe du skal gjøre når du tar et BISON-blikk:

B – Bilder/bildetekster/illustrasjoner

Studer alle bilder og illustrasjoner, også tabeller og skjema. Du må huske å lese teksten under bildene.

I – Ingress/innledning

Les innledningen til teksten, eller det første avsnittet. Der kan forfatteren ha skrevet noe om hva hele teksten handler om.

S – Slutt/sammendrag/siste avsnitt

O - Overskrifter

Les alle overskriftene. En lang tekst er ofte delt opp i mindre deler, hver med sin overskrift.

N – NB-ord

Les alle "notabene"-ordene i teksten. Notabene betyr "legge merke til". De kan være i kursiv (på skrå), være understreket, ha fete typer eller ha store bokstaver.

Gjør dette sammen med elevene de første gangene, deretter kan elevene gjøre det i par eller grupper, etter hvert kan de jobbe mer selvstendig.

Bilde Hvilken informasjon får du av å se på bildet?	
Innledning Hva forteller innledningen deg?	
Sluttdel Hva forteller sluttdelen deg?	
Overskrifter Hva forteller overskriften(e) deg?	
Nøkkelord Hvilke viktige ord finner du i teksten?	

Gruppearbeid med lesestrategier

Lesegrupper er et muntlig gruppearbeid med lesestrategier. Elevene jobber i grupper på fire og får hver sin rolle. De får et kort med sin oppgave. Disse oppgavene samsvarer med punkter som flere leseforskningsprogram anbefaler og med punktene de jobber med i lesedagboka.

- 1. rolle, «Dette tror jeg teksten handler om», er å forutsi innholdet i teksten
- 2. rolle, «Dette forstår jeg ikke», avklarer ord, begreper og innhold
- 3. rolle, «Dette lurere jeg på», stiller refleksjonsspørsmål
- 4. rolle oppsummerer: «Teksten handler om ...»

Denne måten å jobbe med lesestrategier på gjør lesingen til en sosial aktivitet, og elevene får mye muntlig trening. Fordelen med samtalen er at elevene er aktive, både i lese- og i forståelsesprosessen, og de får respons og bearbeider forståelsen underveis.

Skriv hvordan du synes det var å lese teksten og jobbe med lesestrategier i gruppe.

Individuell logg etter gruppearbeidet

VØL- SKJEMA

V	Ø	L
Dette VET jeg fra før	Dette ØNSKER jeg å få vite	Dette har jeg LÆRT
FØR du leser: Skriv litt hva du vet om temaet fra før.	FØR du leser: Skriv hva du lurere på og ønsker å vite mer om.	ETTER at du har lest: Skriv litt om hva du har lært av teksten.
Dialoger på tvers av kolonnene bevisstgjør elevene hvordan læring foregår og og setter dem i stand til å evaluere egen læring		

Lesedagbok

Tekstens tittel:		Forfatter:
Før jeg leser:		
Les overskrift, se bilder, bildetekst, tabell <i>Hva tror du denne teksten kan handle om?</i>	<i>Hva minner dette meg om: Noe jeg har lest eller sett på film, i den virkelige verden, eller i mitt eller andres liv?</i>	
Etter jeg har lest:		
Oppsummer:		
<i>Hvem?</i>		
<i>Hvor?</i>		
<i>Hva hendte?</i>		
Spørsmål jeg har til teksten:		
Hva var vanskelig i denne teksten?		
☐ <i>Nye ord</i>		
☐ <i>Vanskelige setninger</i>		
☐ <i>Innholdet var vanskelig</i>		
<i>Hva jeg kan gjøre for å forstå bedre:</i>		
<u>NYE ORD som jeg har lært i denne teksten:</u>		
Skriv setninger med ordene:		

LESEDAGBOK

benyttes for å innarbeide bruk av lesestrategier. Etter å ha arbeidet med lesedagboka, kan to og to lese opp for hverandre hva de har skrevet, stille hverandre spørsmålene de har skrevet, svare på spørsmålene, gå gjennom nye ord, lese opp setninger og diskutere om de er enige i bruken av ordene. Deltakerne bør oppfordres til å stille refleksjonsspørsmål, ikke spørsmål de finner svar på ved å lete i teksten. Hvorfor-spørsmål

Undersøkelse om bruk av lesestrategier

Undersøkelse om bruk av lesestrategier i starten av skoleåret og på våren for å se forskjellen på bruk av lesestrategiene etter bevisst jobbing med dette. Undersøkelsen om høsten vil være et utgangspunkt for å bevisstgjøre elevene på egen bruk av lesestrategier, snakke om hensikten og lære å bruke dem. Etter at undersøkelsen er gjennomført om våren, kan både deltaker og lærer vurdere forskjellen i bruk av strategiene. Undersøkelsen tas rett etter en lest tekst, og deltakerne svarer ut fra det de gjør med teksten.

Til deltaker

Sett kryss på det som stemmer med det du gjorde da du leste teksten.

Det viktigste her er at du skriver akkurat det du gjorde på denne teksten. Vær helt ærlig!

Du skal ikke skrive navn på arket

Da du fikk teksten, hva gjorde du?	Ja	Nei
a. Jeg begynte å lese teksten med en gang		
b. Jeg leste overskriften først		
c. Jeg så på bildet før jeg begynte å lese		
d. Jeg leste bildeteksten før jeg begynte å lese		
e. Jeg leste KORT OG KLART før jeg begynte å lese		
f. Før jeg begynte å lese, gjettet jeg på hva denne teksten kunne handle om		
g. Jeg satte strek under ord jeg ikke forsto		
h. Jeg brukte ordlista på ord jeg ikke forsto		
i. Jeg lagde spørsmål til teksten		
j. Hvis du svarte ja på spørsmålet over, hvilke spørsmål lagde du? Skriv her:		

Da du var ferdig med å lese, hva gjorde du?	Ja	Nei
a. Begynte på oppgavene med en gang		
b. Tenkte på hva jeg hadde lest.		
c. Oppsummerte det jeg hadde lest		
d. Leste en gang til		

Planlegging av muntlig presentasjon

Fag: Norsk 1NOR2-1NOL1 Tema: Yrket mitt Presenter yrket du har valgt. Bruk PowerPoint. <i>Hvor kan man få jobb? Hvilke oppgaver kan man få? Finansiering av utdanningen? Arbeidstid? Lønn? Hvilken utdanning kreves? Hvilke egenskaper må man ha?</i>			
Tidsplan: Forberedelser mandag 14.11.2016. Presentasjon mandag 5.desember			
Kompetansemål for undervisningsperioden: • presentere et fagstoff muntlig med og uten hjelpemidler • produsere sammensatte tekster med bilder og nøkkelord • snakke med tydelig uttale • lytte til andre og gi respons			
Kjennetegn på måloppnåelse			
Vurderingskriterier	Lav	Middels	Høy
Tid: <i>Individuelt 10 min. / Par: 15 min. /</i>	Følger ikke avtalt tid	Følger stort sett avtalt tid	Følger avtalt tid
INNHold			
Innledning: <i>Hvilket yrke</i>	Mangler en innledning	Starter med en innledning	Starter med en innledning som følger avtalte kriterier
Hoveddel – 2 tradisjoner (Par: 3/Gruppe: 4): <i>Hvor kan du jobbe? Oppgaver, utdanning, ev lønn som lærling, lån, stipend, arbeidstid, lønn, egenskaper</i>	Følger og utdyper i liten grad avtalte innholdspunkter	Følger og utdyper avtalte innholdspunkter	Følger og utdyper på en svært god måte avtalte innholdspunkter
Avslutning: <i>Hvorfor valgte jeg dette yrket</i>	Mangler en avslutning	Har en avslutning	Har en avslutning som følger avtalte kriterier
Kilder	Oppgir ikke kilder	Oppgir kilder	Oppgir kilder
LYSBILDER			
Lysbildene har overskrift og bilde	Noen lysbilder har overskrift og bilde	Lysbildene har overskrift og noen bilder	Lysbildene har overskrift som passer til tekst /bilde
Bruker nøkkelord/nøkkelsetninger	Bruker i liten grad nøkkelord/nøkkelsetninger	Bruker stort sett nøkkelord /nøkkelsetninger	Alle nøkkelord /nøkkelsetninger passer til overskriften
FRAMFØRING / SPRÅK			
Forteller fritt til hvert lysbilde	Leser i stor grad fra manus eller lysbilder	Forteller en del fritt, og leser noe fra manus eller lysbilder	Forteller fritt ved hjelp av punkter
Snakker tydelig med sammenheng og flyt i hele og riktige setninger	Snakker lavt eller med utydelig uttale og ufullstendige setninger	Snakker stort sett tydelig med sammenheng og flyt i hele setninger	Snakker tydelig med god sammenheng og flyt i hele setninger med riktig ordstilling
Ser på publikum	Ser i manus eller lysbilder	Ser noe på publikum og mye i manus eller på lysbilder	Ser på publikum

Forberedelser til skriving av tekst

Kriterier for innhold i drøftingsoppgave		Eksempel på setningsstartere
Overskrift: XXXXXXXX		
Innledning: Gi bakgrunnsinformasjon om temaet og hva teksten handler om		<i>I denne teksten skal jeg ta for meg...</i> <i>Den siste tiden har mange vært opptatt av...</i>
Hoveddel Utdyp og begrunn hvert argument ved hjelp av forklaringer , med dine eller andres erfaringer og med eksempler . Hver enkelt elev bestemmer selv rekkefølgen til argumentene	Skriv 2-4 argumenter for og 2-4 mot	
	1. argument for <u>Temasetning</u> /presenter argumentet ditt Forklar og skriv eksempler med dine eller andres erfaringer	<i>Tilhengere av... vil mene..</i> <i>På den ene siden.....</i> <i>Den første årsaken...</i> <i>For det første...</i> <i>Det første argumentet jeg vil trekke fram, er....</i>
	2. argument for <u>Temasetning</u> /presenter argumentet ditt Forklar og skriv eksempler med dine eller andres erfaringer	<i>For det andre...</i> <i>På den andre siden.....</i> <i>Den andre årsaken...</i> <i>En annen årsak er,</i> <i>Et annet viktig argument er....</i>
	3. argument for <u>Temasetning</u> /presenter argumentet ditt Forklar og skriv eksempler med dine eller andres erfaringer	<i>Sist, men ikke minst...</i> <i>Et annet viktig argument er....</i> <i>Det tredje argumentet jeg vil trekke fram, ...</i>
	1. argument mot <u>Temasetning</u> /presenter argumentet ditt Forklar og skriv eksempler med dine eller andres erfaringer	<i>På den andre siden.....</i> <i>Motstandere av....mener at...</i> <i>Noen mener at...</i>
	2. argument mot <u>Temasetning</u> /presenter argumentet ditt Forklar og skriv eksempler med dine eller andres erfaringer	<i>Andre mener også at...</i> <i>Et annet viktig argument mot....., er....</i>
	3. argument mot <u>Temasetning</u> /presenter argumentet ditt Forklar og skriv eksempler med dine eller andres erfaringer	<i>Et tredje argument mot</i> <i>Sist, men ikke minst....</i>
Avslutning: Oppsummer hovedpoengene i teksten Skriv <i>din mening</i> om temaet. Begrunn meningen din		<i>På bakgrunn av det jeg har skrevet, vil jeg konkludere med at...</i> <i>Min mening er at....</i> <i>Konklusjonen er....</i>
SPRÅK Har setningene subjekt og verbal? Står verbalet på riktig plass? Er ordene riktig skrevet?		

Egenvurdering

“Lagre som” og topptekst (kryss av)		
• Ga du dokumentet ditt navn og valgte “Lagre som” først?	ja ☐	nei ☐
• Har du topptekst med ditt navn, skolens navn og dato?	ja ☐	nei ☐
• Bruker du skrifttype Calibri, størrelse 14, linjeavstand 1,5?	ja ☐	nei ☐
Avsnitt (kryss av)		
Har du klikket ENTER (linjehopp) mellom		
• Mellom alle avsnittene?	ja ☐	nei ☐
Hvor mye har du skrevet? (1/2 side, 1 side, 1 ½ side 2 sider)		
Hva var vanskelig når du skulle skrive denne oppgaven?		
Hva var lett når du skulle skrive denne oppgaven?		

Bindeord du kan bruke i ulike sammenhenger:

Ved rekkefølge:

- for det første.., for det andre..+ verb
- videre+ verb
- senere+ verb
- deretter+ verb
- først og fremst.. ..+ verb
- sist, men ikke minst.. ..+ verb
- et annet viktig poeng.. .+ verb
- like viktig er det å nevne..
- til slutt+ verb
- til å begynne med... ..+ verb
- som en avslutning.. ..+ verb.

Ved kontrast / motsetning:

- men + subjekt
- likevel
- derimot
- motsatt vil jeg si at + subjekt
- i kontrast til dette
- på den ene siden / på den andre siden + verb
- på tross av at.. / på tross av dette.. + verb

Ved resultat / årsak / konklusjon

- Som en konklusjon. .+ verb.
- Som et resultat av .. .+ verb
- Derfor.. .+ verb
- På grunn av
- Årsaken til.....
- Som en oppsummering.. .+ verb
- Som vi ser.. .+ verb
- Ut fra dette.. .+ verb
- Jeg tror at / synes at / tenker at ...+ subjekt
- Jeg er enig i.. / Jeg er uenig i..

Ved holdning:

- merkelig nok
- selvfølgelig.....
- heldigvis...
- uheldigvis..
- uten tvil..
- beklageligvis...)
- dessverre....
- sikkert er det at ..+ subjekt

Ved tid:

Adverb:

- først + verb
- sist + verb
- til slutt + verb
- etterpå + verb
- deretter ..+ verb
- så + verb
- forrige uke..+ verb

subjunksjon:

- etter at + subjekt
- når + subjekt
- da + subjekt

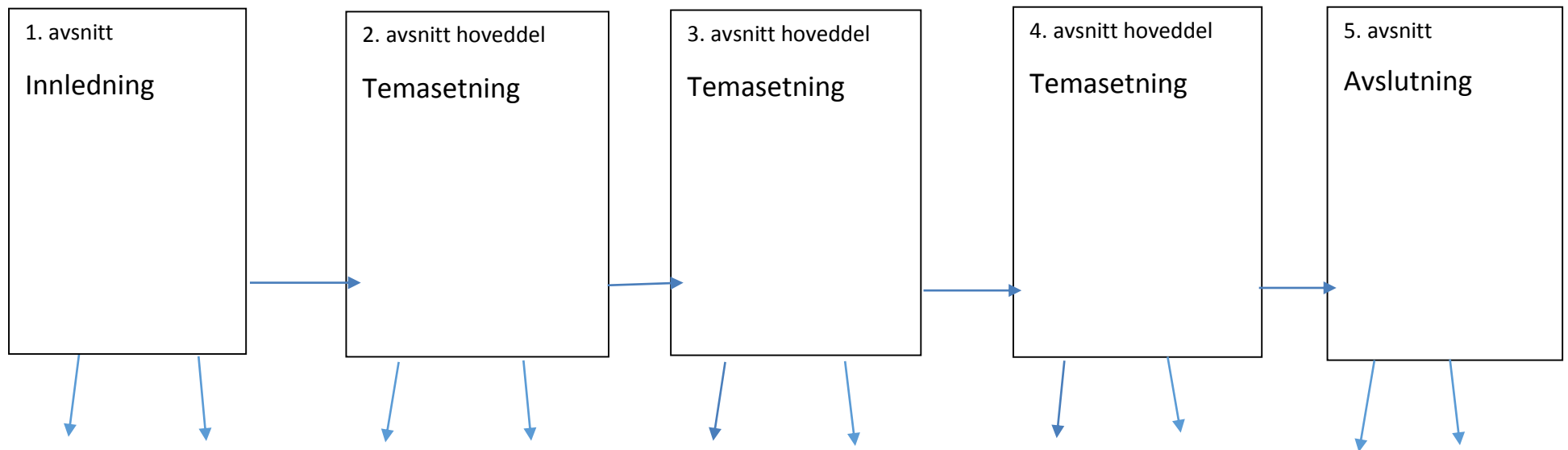
Skrivestillas for skriftlige prøver

Skriv om to av dine egenskaper. Skriv hvorfor disse egenskapene er viktige i yrket du vil utdanne deg til. Til slutt skriver du om du er fornøyd med yrkesvalget og hvorfor.

KRITERIER for INNHOLD og SPRÅK	
Overskrift Egenskaper og yrke	
1. avsnitt - Innledning Beskriv yrket du har valgt og skriv kort om arbeidsoppgavene i dette yrket. (4-7 linjer)	
Hoveddel	2. avsnitt Velg en av dine egenskaper. Forklar hva som menes med denne egenskapen og skriv eksempler på at du har den. Start med en <u>temasetning</u>
	3. avsnitt Skriv hvorfor denne egenskapen er viktig i det yrket du vil utdanne deg til. Bruk eksempler. Start med en <u>temasetning</u>
	4. avsnitt Velg en annen av dine egenskaper. Forklar hva som menes med denne egenskapen og skriv eksempler på at du har den. Start med en <u>temasetning</u>
	5. avsnitt Skriv hvorfor denne egenskapen er viktig i det yrket du vil utdanne deg til. Bruk eksempler. Start med en <u>temasetning</u>
6. avsnitt - Avslutning Skriv om du er fornøyd med yrket du har valgt og hvorfor. (For eksempel hvorfor du passer til dette yrke, eller hvorfor du er usikker på yrkesvalget) (4-7 linjer)	
KILDER Skriv kildene du har brukt	
Avsnitt og språk Er teksten delt inn i AVSNITT? Starter hvert AVSNITT med en TEMASETNING? Har du brukt TEKSTBINDERE? Har alle setningene SUBJEKT og VERBAL? Står VERBALET på riktig plass? Er ORDENE riktig skrevet?	

EGENVURDERING		
"Lagre som" og topptekst		
Ga du dokumentet ditt navn og valgte "Lagre som" først?	ja ☐	nei ☐
Har du topptekst med ditt navn, skolens navn og dato?	ja ☐	nei ☐
Har du bunntekst med sidetall x av y?	ja ☐	nei ☐
Bruker du skrifttype Calibri, størrelse 12, linjeavstand 1,5?	ja ☐	nei ☐
Hva var vanskelig når du skulle skrive denne oppgaven?		
Hva var lett når du skulle skrive denne oppgaven?		

Å ordne i rekkefølge - FLYTKART - til planlegging av egen tekst

Elevers vurdering av lærers kommentarer / tilbakemelding på tekst

Navn:

Egenvurdering av arbeidet med skriveoppgaven 10.11.2014

1) Hvilke kommentarer fra læreren ga deg god hjelp?

Forklar med eksempler:

2) Hvilke kommentarer fra læreren skjønte du ikke, eller var du uenig i?

Forklar med eksempler:

3) Hva mener du er de største forbedringer av teksten din fra førsteutkast til andreutkast? Forklar hvorfor og hvordan du klarte å få til disse forbedringene.

ORDKUNNSKAP - en eksempeloppgave

Svar så godt du kan på spørsmålene nedenfor angående ordet **å framstille**

1) Vet du hvordan ordet **å framstille** uttales? Sett ring rundt svaret: ja / nei

Kan du normalt stave det? Ja / nei

2) Vet du hva ordet betyr? Ja/ nei

Kjenner du til mer enn én betydning av ordet? Ja/nei

Resten av spørsmålene går bare på én av ordets betydninger: å framstille = å lage

3) Noen av disse ordene er nært forbundet med å framstille = å lage betydningsmessig. Vet du hvilke?

produsere – skildre – utvikle – konstruere – begrense – bygge – beskrive – klemme ut – skape

4) Hvilke af ordsammenstillingene under, der verbet å framstille = å lage inngår, ville man normalt se/høre, og hvilke passer ikke?

- Fabrikken framstiller biler

- industrielt framstilt

- Hvem framstilte universet?

- Hunnen må finne et varmt sted å framstille eggene

- Novo framstiller medisin

5) Hvilken ordklasse er ordet? Substantiv, verb, adjektiv eller adverb?

6) Kan du bøye ordet i presens, preteritum, presens perfektum og preteritum perfektum? Ja/nei

7) Forekommer ordet ofte i det norske språket, svært sjelden eller midt i mellom?

8) Hører/ser man ordet oftest i talespråket, skriftspråket eller begge deler?

9) Kan du bruke ordet aktivt i en meningsfull setning? Ja/nei

Logg for tema Utdanning og yrke

Eksempel

Torsdag 16. oktober 2016

I dag fikk vi besøk av rådgivere som fortalte om videregående utdanning.

Dagen i dag var veldig bra for meg for endelig forsto jeg forskjellen på studiespesialisering og yrkesfaglige utdanningsprogram. Jeg har dessuten funnet ut at de yrkene jeg har tenkt på, kan passe for mine interesser. Det vil si, det ene yrket som jeg tenkte litt på, kokk, det passer nok ikke for meg i det hele tatt for det er veldig stressende tror jeg, og arbeidstid på kvelden er vanskelig når man har barn.

Begge rådgiverne var veldig flinke synes jeg. De hadde Power Point og det var lett å forstå, og hvis det var noen som ikke forsto, så kunne de bare spørre.

Forklaring:

Det første du skriver er dag og dato som denne loggen gjelder for.

Så skriver du kort hvilke aktiviteter du har deltatt i denne dagen.

Til slutt kommer det viktigste, og det er din vurdering av dagen

Det er VURDERINGEN som er DET VIKTIGSTE og kanskje det vanskeligste. Tenk over om svar på noen av spørsmålene under kan være relevante for din vurdering:

- Var dette en god dag med mye læring, eller ble det bare tull og bortkastet tid? Hvorfor ble det slik?
- Har du lært noe? Hva lærte du?
- Det du gjorde i dag - var det nyttig eller unyttig? Hvorfor?
- Dagens aktivitet - var den godt planlagt? Kom den til riktig tidspunkt i temaukene? Var gjennomføringen god?
- Fikk du veiledning/hjelp når du trengte det?
- Fikk du svar på det du lurte på?
- Burde noe vært annerledes denne dagen?

